

7. Освітні інновації у правничій освіті: клінічна юридична практика та міждисциплінарний підхід. Статті. 2023.
8. Міжнародні механізми захисту прав людини: виклики та перспективи: Монографія. К., 2019. 312 с.
9. Антикорупційні практики та судова незалежність: збірник матеріалів. 2021. 200 с.
10. Проект Закону України про правове регулювання кібербезпеки: аналітичні коментарі. 2024.

Назарчук О.В.,
Науковий керівник: Павліченко І.М.,
старший викладач кафедри права
та правоохоронної діяльності,
Державний університет «Житомирська політехніка»,
м. Житомир

ПРАВОВА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Обрана мною тема є наразі актуальною та важливою у наш час, оскільки кожен день, вже протягом довгих років, Україна бореться з корупцією та її наслідками, яких вона завдала нашій країні. Корупція підриває довіру громадян до державних інституцій та гальмує економічний розвиток, тому вона є гострою проблемою, яка потребує сильної та постійної боротьби, щоб якомога швидше викоринити її і залишити нашим нащадкам лише спогади про неї заради побудови нової, сильної держави без її використання [2, с. 10].

Корупція має глибокі історичні корені. Перші згадки про корупційні практики зустрічаються ще в Стародавньому Вавилоні, де цар Хамурапі реформував державне управління з метою припинення зловживань своїх чиновників і суддів [1, с. 14]. У римському праві термін *corruptere* означав фальсифікацію свідчень або підкуп суддів. У середньовіччі корупція розглядалася як прояв гріховності, що потребує морального очищення [1, с. 15].

В Україні створено розгалужену нормативно-правову базу для боротьби з корупцією. Основними документами є: Конституція України, Закон України

«Про запобігання корупції», Кримінальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України та інші [3, с. 27]. Ці акти визначають правові засади, механізми та органи, відповідальні за протидію корупційним правопорушенням [3, с. 28].

Для реалізації антикорупційної політики в Україні створено спеціалізовані органи:

– Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) – відповідає за запобігання корупції, проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, моніторинг способу життя державних службовців [3, с. 28].

– Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) – займається розслідуванням та попередженням корупційних злочинів, вчинених високопосадовцями [3, с. 28].

– Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) – забезпечує публічне обвинувачення у справах про корупційні злочини [3, с. 28].

Ці органи взаємодіють між собою та з іншими правоохоронними структурами для ефективної боротьби з корупцією [3, с. 27].

Одним з основних напрямів у боротьбі з корупцією є виявлення та врегулювання конфлікту інтересів серед публічних службовців. Законодавство України передбачає обов'язок державних службовців подавати декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру [2, с. 9]. Також існують обмеження щодо прийняття подарунків, участі у підприємницькій діяльності та інші заходи, спрямовані на запобігання корупційним ризикам [5, с. 52].

Громадські організації та активісти відіграють важливу роль у протидії корупції, здійснюючи моніторинг діяльності органів влади, організовуючи антикорупційні кампанії та

сприяючи підвищенню обізнаності населення [4, с. 320]. Міжнародне співробітництво з іншими державами та міжнародними організаціями дозволяє обмінюватися досвідом, впроваджувати кращі практики та забезпечувати ефективну боротьбу з транснаціональною корупцією [4, с. 321]. Незважаючи на значні досягнення у боротьбі з корупцією, в Україні залишаються проблеми, такі як недостатня ефективність судової системи, політичний тиск на антикорупційні органи, а також низький рівень довіри громадян до державних інститутів [2, с. 10]. Для подолання цих викликів необхідно продовжувати реформування судової та правоохоронної системи, забезпечити незалежність антикорупційних органів та сприяти формуванню антикорупційної культури серед населення [5, с. 45].

Отже, правова протидія корупції в Україні є складним та багатогранним процесом, що вимагає комплексного підходу, включаючи вдосконалення законодавства, зміцнення інституційної спроможності, активну участь громадськості та міжнародне співробітництво [3, с. 29]. Лише за умови системного впровадження антикорупційних заходів можна досягти значних результатів у боротьбі з цим негативним явищем.

Відповіді опитаних людей з приводу корупції в Україні+статистика (загальна кількість опитаних людей-10)

1. Загальне сприйняття корупції
 - 8 осіб (80%) вважають, що рівень корупції в Україні високий.
 - 2 особи (20%) вважають, що корупція поступово зменшується.
- Найбільш корумпованими сферами респонденти назвали:
 - Судову систему – 6 осіб (60%)
 - Медицину – 4 особи (40%)
 - Поліцію – 3 особи (30%)
 - Освіту – 2 особи (20%)
 - Армію – 1 особа (10%)
2. Досвід і взаємодія з корупцією
 - 7 осіб (70%) зізналися, що особисто стикалися з корупцією.
 - 5 осіб (50%) заявили, що давали хабар, найчастіше у сфері медицини та освіти.
 - 6 осіб (60%) не знають, як діяти в разі вимагання хабара.
3. Довіра до антикорупційних органів
 - 2 особи (20%) вважають, що антикорупційні органи працюють ефективно.
 - 6 осіб (60%) не довіряють судовій системі у боротьбі з корупцією.
 - 3 особи (30%) вважають, що деякі антикорупційні ініціативи дають результати.
4. Причини і шляхи подолання корупції
 - Основними причинами корупції названо:
 - Безкарність чиновників – 8 осіб (80%)
 - Низькі зарплати держслужбовців – 5 осіб (50%);
 - Недовіра до влади – 4 особи (40%);
 - 7 осіб (70%) підтримують жорсткіші покарання за корупцію.
5. Роль громадян у боротьбі з корупцією
 - 4 особи (40%) готові повідомити про випадок корупції.
 - 6 осіб (60%) вважають, що громадяни не мають впливу на боротьбу з корупцією.
 - 3 особи (30%) намагалися боротися з корупцією, наприклад, відмовлялися давати хабар.

Більшість опитаних людей вважають корупцію серйозною проблемою в Україні, особливо в судовій сфері та медичних закладах. Рівень довіри до антикорупційних структур та судів залишається низьким, і значна частина населення не знає, як діяти у разі зіткнення з корупцією. Водночас спостерігається підтримка населенням посилення покарань за корупційні дії та реформ у сфері правосуддя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Федішин Т.О. Теоретично-правові аспекти протидії корупції в Україні. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/28568/1/Магістерська%20робота%20Федішин%20Т.%20О.%20Прм-22.pdf>
2. Шелест А.Б. Корупція як перешкода у забезпеченні сталого розвитку країни. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/bc1a79e6-906e-43c5-9220-d7a68f6728d6/download>
3. Мосейчук С.В. Правові аспекти реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії корупції в Україні. URL: https://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/3_2024/8.pdf
4. Ворон Д.Л. Права людини у сфері запобігання корупції: проблеми реалізації та перспективи розвитку. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/05/45-1.pdf>
5. Павлятенко Ю.О. Публічно-управлінські механізми протидії корупції в Україні. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/18420/1/Павлятенко.pdf>

**Невмержицька А.А.,
Науковий керівник: Павліченко І. М.,
Старший викладач кафедри права
та правоохоронної діяльності,
Державний університет «Житомирська політехніка»,
м. Житомир**

**СУЧАСНЕ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ**

Юридична освіта в Україні перебуває на етапі трансформації, зумовленої цифровізацією, глобалізацією та євроінтеграційними процесами.

Наслідком перетворень, що відбуваються в державі, є новий погляд: на особистість сучасного юриста, на вимоги, які пред'являються до нього, як до члена суспільства та професіонала, що ставить перед системою юридичної освіти нові завдання. Зараз уже всім зрозуміло: щоб освітній заклад виконував покладені на нього обов'язки щодо якісної підготовки фахівців юридичного профілю, необхідне постійне вдосконалення освітнього процесу, приведення його змісту у відповідність до вимог часу, реалізація особистісно-орієнтованого підходу в підготовці правознавців.

Ринок освітніх послуг є одним із найбільш мобільних ринків, він оперативно підлаштовується та відповідає на запити ринку праці. Маючи на меті випуск конкурентоздатних фахівців юридичного напрямку, ринок впливає на структуру самого навчання у вищих навчальних закладах.

Сучасна освіта має бути орієнтованою на індивідуальні потреби студента, що дозволяє розкрити його потенціал і підготувати до професійних викликів. Різноманітність існуючих методик викладання юридичних дисциплін дає можливість викладачеві обирати ті з них, які не лише будуть забезпечувати високу якість засвоєння учнями навчального матеріалу, а й найбільш повно відповідати його індивідуальним особливостям.

Власне на симбіозі посилення значення теоретичної та практичної складової в процесі навчання наголошується в сучасній юридичній літературі. Так, Н. Янчук зауважує, що історичною особливістю юридичної освіти в Україні є той факт, що в процесі підготовки юридичних кадрів велика увага приділяється теорії права, в той час як проходження виробничої практики носить здебільшого формалізований характер. Зрештою це призводить до того, що навіть при винятковій старанності випускники вітчизняних закладів вищої юридичної освіти володіють лише теоретичними знаннями. З іншого боку, практична складова в юридичній освіті для країн романо-германського типу завжди вторинна. Первинною є юридична методологія, теорія права, загальні та галузеві принципи права, логіка юридичного